

Hernia - Hai Ca Mổ

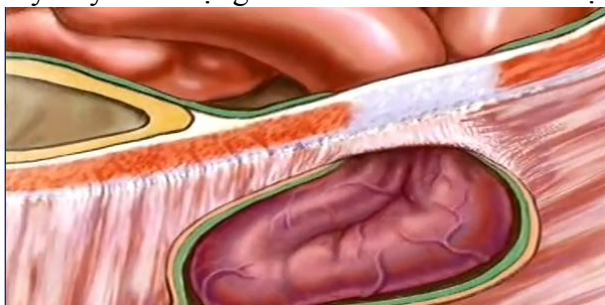
U Tà

Lời nói đầu: LT AHCC số 93 có kêu gọi AH đóng góp bài liên quan đến sức khỏe của những AH lớn tuổi như chúng ta. Bài viết về Hernia có mục đích đáp ứng lời kêu gọi trên. Bài này không phải là một nghiên cứu y khoa nên chỉ nói sơ qua về Hernia như trích dẫn dưới đây. AH nào cần thêm chi tiết xin tham khảo các websites như: WebMD, Encyclopedia.com; Britannica.com; Wikipedia, hoặc vào Google.

Tôi bị Hernia và phải qua hai lần mổ cách nhau mười mấy năm. Một lần bên trái và một lần bên mặt của hạ bộ. Lần mổ thứ nhất vào năm 1998 (?) và lần thứ hai mới đây vào tháng Tám 2011. Những chi tiết tôi đưa ra đây là những gì tôi đã trải qua, lẽ tất nhiên có thêm thât chút ‘muối đường’ cho bài viết khỏi khô khan đồng thời với tham khảo những người đã từng bị mổ Hernia hoặc đánh thuốc mê.

Trước hết ta nên biết Hernia là gì?

Theo Wikipedia, the free encyclopedia thì Hernia là một biến chứng khi một bộ phận (organ) hoặc phần mặt (fascia) của bộ phận trong cơ thể lấn chiếm ra ngoài cái bọc trời sinh ra để chứa đựng bộ phận này. Hernia thường hay xảy ra ở bụng dưới khi mà vách của bọc

này bị yếu đi và bị mở ra một lỗ để cho một phần của bộ phận lọt ra ngoài. VN mình gọi là “sa đi!”. Nói dí dỏm, các AH nhìn vào bản đồ VN thì thấy cái ‘Mỏ Vẹt’ là một hernia Cambodge lấn vào VN!!

Cái bọc sở dĩ bị yếu đi phần lớn là tại vì bẩm sinh trong gia đình (cha mẹ, anh em) hoặc vì lớn tuổi bắp thịt yếu như trường hợp của tui.

Để làm rắn chắc thêm cho bắp thịt của túi đựng, kỹ thuật mới đây thường dùng một miếng lưới (không phải loại lưới ruồi mua ở Home Depot) đặt trên hoặc dưới (thường dùng hơn) lỗ hỏng. BS mổ có thể dùng đinh chữ U (staples) để giữ lưới khỏi bị di chuyển.

Phương pháp mới về khoa mổ thường dùng máy laparoscopes. Phương pháp này không cần phải cắt da thịt nhiều. Chỗ mổ rất nhỏ thường là ba lỗ vừa đủ để cho BS nhét vào một máy hình (camera) gần lỗ rún và dụng cụ mổ ở nơi cần nhét miếng lưới. Phương pháp thường, và là phương pháp dùng để mổ hernia của tôi lần thứ 1, là phương pháp cắt một đường dài chừng 5 cm vừa đủ để cho mấy ngón tay BS có thể thọc vào.

Lần mổ thứ 1.

Lúc đó tôi vào lối 60/62 tuổi đang ở VN và thường xuyên đi công trường kiểm soát công tác. Sau mỗi chuyến đi, tôi thường cảm nhận có sự bất thường ở hạ bộ bên trái. Hình như có cục gì chạy lên chạy xuống. Sau khi khám, BS bảo tôi bị Hernia rồi dùng bút vẽ ra cách hàn gắn bằng lưới như tôi nói trên. Lúc đó tôi còn tương đối trẻ và có bảo hiểm sức khỏe 100% nên đồng ý mổ. Hồ sơ y khoa được chuyển về Cali và chú em của tôi (cũng bị hernia) liên lạc với BS mổ và hẹn ngày. Hai ngày sau khi tôi về đến Cali thì nhập viện. Nói cho oai chứ thật ra ca mổ của tôi sẽ là dưới dạng outpatient nghĩa là sau khi mổ xong thì đi về nhà nghỉ. Trước khi mổ tôi không được gặp mặt BS mổ và cũng không được giải thích là BS sẽ mổ như thế nào. Khi vào giường bệnh ông chuyên viên đánh thuốc mê mới nói chuyện với tôi vài câu gọi là để cho bệnh nhân đừng quá sợ, ông ta nói có phải mổ bên phải không. Trời đất ơi may mà ông ấy hỏi vì phía phải mổ là bên trái của tôi, tức là bên phải của BS. Ông ta tức tốc vào xem hồ sơ rồi ra xác nhận là tôi nói đúng (lẽ tất

nhiên). Ông bơm chất thuốc gây mê vào mạch máu của tôi thế là tôi không biết trời trăng chi nữa hết. Sau đó bao lâu tôi cũng không biết, tôi từ từ tỉnh lại và nghe có tiếng người nói chuyện, khi đó mới biết là ca mổ đã xong. Cô y tá cho tôi uống một ly nước và nói “Zu chỉ được về sau khi đưa cho tôi một lon nước đá!”. Để làm gì tôi cũng không biết nhưng sau này mới biết là thuốc mê thường làm cho bệnh nhân bí đái và nếu bệnh nhân đái được thì ảnh hưởng của thuốc mê không làm rắc rối đường tiểu tiện (Ông già vợ tôi bị bí đái vì thuốc mê nên phải nằm lại BV 3 ngày!). Về nhà ngày đầu tiên tôi hơi bị chóng mặt và buồn nôn nhưng không có những biến chứng như sẽ kể trong ca mổ thứ 2. Ngày thứ 5 sau ngày giải phẫu tôi đến gặp BS mổ, gặp tận mặt lần đầu tiên. Ông ta xem sơ qua vết mổ hiện đang liền da và cho về với kết quả “tốt”.

Ngày thứ 7 sau ngày giải phẫu, tôi bay về VA và “đêm hôm ấy đêm gì, ai đem trăng sáng mà soi vườn chè”!

Tóm lại lần mổ thứ 1 thành công tốt đẹp, không có biến chứng đáng ghi nhớ, có lẽ một phần vì tôi còn tương đối trẻ!

Phí Tốn: Tôi cứ tưởng là V.P B.S. mổ đã xin phép rồi nên bị ‘hỏi thăm sức khoẻ’. Ngờ đâu một tháng sau khi mổ, hãng bảo hiểm viết thư rầy rà đòi giải thích tại sao không xin phép trước? Tôi phải nhờ một B.S. “gà” dùm phải viết làm sao (using key words) để cho hãng bảo hiểm chấp thuận trả tiền, nếu không thì chắc là phải bán nhà trả nợ. May thay tôi không thấy hãng này hoặc B.S. mổ đòi tiền, vậy là thoát nạn. *Xin xem ca mổ thứ hai để biết phí tốn.*

Lần mổ thứ 2.

Tôi đã về hưu từ lâu nhưng vì bản tánh năng động nên không thể ngồi ở nhà được; thế là lại xin đi làm một chuyện không liên quan gì đến nghề CC mà chỉ cần lao động tay chân. Sau vài giờ đứng thì tôi thấy thốn ở hạ bộ bên

phải. Đi khám BS thì được giới thiệu đi làm MRI (Magnetic Resonance Imaging). Các AH nào đã từng qua cửa ải MRI mới biết là nó khó chịu tới chừng nào vì cách dò tìm này dựa theo tiếng động siêu tần số và từ trường. Có những tần số làm lỗi tai bạn bị nhức nhối khó chịu. Tuy nhiên vì chỉ làm MRI ở vùng hạ bộ nên cái máy MRI chỉ có một cái doughnut chứ không phải là một cái cylinder giống như cái hòm chôn xác! MRI xác nhận là tôi bị Hernia và BS khuyên nên mổ.

Tôi đứng giữa hai lựa chọn. 1: Không mổ, bỏ việc vì việc không cần thiết cho cuộc sống. Ở nhà thì Hernia sẽ không hành hạ. 2: Mổ nhưng không biết sẽ tốn bao nhiêu vì Medicare chỉ trả 80% của Medicare Approved Amount và lại tôi không có mua Medicare Supplement. Tôi đi gặp thêm một BS để lấy thêm ý kiến thứ hai. BS này cho mua một dây đai nịt gọi là Hernia Belt nhưng khuyên nên mổ cho chắc ăn vì sợ để lâu ruột sa vào chỗ rỗng rồi phân có thể đọng ở đó gây ra nhiễm trùng! Tôi mua giầy nịt đeo thì thấy có hiệu quả nhưng hình ảnh sa ruột vẫn ám ảnh tôi. Thế là tôi đi gặp BS mổ để tìm hiểu thêm về hậu quả tài chánh. BS cho biết là vì ‘primary’ BS giới thiệu tôi đến ông nên ông ta chỉ lấy số tiền Medicare trả mà thôi. Rứa là một gánh nặng cho quyết định mổ được trút bớt. Còn tiền bệnh viện thì sau vài ngày điện thoại lui tới với văn phòng BS thì được biết BV sẽ thu vào lới \$500. Rứa là gánh nặng thứ nhì cũng được trút bỏ và tôi quyết định Mổ.

Một tuần trước ngày dự trừ mổ tôi phải đến gặp Primary Physician (BS gia đình, người giới thiệu tôi mổ) để làm một vài cái thử nghiệm. BS đo mạch (blood pressure), lấy máu, làm EKG và giới thiệu đi chụp hình phổi (không hiểu có ăn thua chi với ca mổ hernia không?? Nhưng có thể là để thử thể trong trường hợp bị kiện!). Ngoài ra tôi còn bị dặn là không được

uống Aspirine¹. Những thứ thuốc khác cần phải uống thì phải uống với rất ít nước.

Một ngày trước ngày mổ tôi phải đến BV ký một số giấy tờ; trong những giấy đó có câu hỏi làm tôi khựng lại và hơi lo. Tụi nó hỏi tôi có Living Will không?!! Chết cha bộ nó dự trù tôi sẽ thành phế nhân rồi tụi nó cho đi luôn hay sao? Nhưng thôi đâm lao thì phải theo lao luôn! Tôi nói với người làm giấy nhập viện là quốc gia này bây giờ bị luật sư điều khiển; mọi người đều phải thủ thế với hàng trăm thứ giấy tờ linh kinh làm cho đời sống đắt đỏ thêm. Cứ như lúc xưa khi Mỹ mới lập quốc nếu cần xách nhau ra đánh tay đôi u đầu bầm mắt rồi mọi chuyện giải quyết ổn thoả! Bà ta cười và nói “tui đồng ý với ông, tiếc thay chúng ta không còn làm được như vậy!! Nhân dịp đó BV lại lấy thêm hai ống máu nữa (trước sau là 4 ống). Cô y tá thấy tôi phàn nàn mất máu nhiều quá bèn khuyên “ông về ăn một cái juicy steak để lấy lại máu đã mất! Rứa là đúng ý của tôi quá, thế là chiều đó tôi ăn một cái steak medium rare để lỡ nói đại có mệnh hệ nào thì cũng không phải làm ma ‘thèm’. Thưa các bạn AH nói gở nhưng tâm trạng của tôi lúc đó là như vậy vì mình già rồi; mổ có đánh thuốc mê rất đáng ngại. Vẫn biết BV có nhiều dụng cụ tối tân để hồi sinh khi có trường hợp Heart attack nhưng biết đâu! Cô y tá nói sáng hôm sau nên đến sớm hơn giờ dự trù vì sẽ có dịp nói chuyện với BS mổ và người đánh thuốc mê. Cô cũng dặn hờ là sau 12 giờ khuya không được ăn uống bất cứ cái gì; nếu không thì ca mổ sẽ bị hủy!!

Ngày mổ: Cô y tá, một RN, lại làm thêm một mớ giấy tờ, đo cân và mạch. Khi thấy tôi nói mạch cao, 158/85 cô ấy bảo không can gì vì tất cả bệnh nhân khi leo lên giường sửa soạn mổ đều ghi nhận mạch đập cao hết! Cô chích và gắn vào mạch máu một cái kim khá to dùng

để bơm thuốc mê. Bao nhiêu té nhuyễn trong người tôi đều được bỏ vào túi xách giao cho vợ tôi giữ.

10:30 AM tôi được đẩy trên giường giao cho y tá phòng mổ. Hai cô ký giấy giao bệnh nhân. Vô đến phòng đợi mổ, một cô y tá lại đến hỏi tôi như để xác nhận là tôi đến đây để làm gì? Tôi nói mổ hernia OK Good.

“Ông xác nhận cho tôi tên họ và ngày sinh”. Cô ta so với chart và nói OK Good.

“Ông có lạnh không để tôi đi lấy cho ông thêm một cái mền nữa nhá” rồi bà ta đi luôn!

BS mổ bước vào và tự giới thiệu rồi hỏi “Ông có đem cái hernia tới cho tôi không?” Yes. “Cho tôi xem”. Ông ta mò chỗ có hernia rồi nói “Good” và dùng một cây bút màu xanh viết mấy chữ “Rt OK”; rồi bỏ đi mà không hề nói cho tôi biết ông ta sẽ làm gì khi mổ!

Tôi lại nằm chờ và lo lắng. Tôi bèn tụng “A Di Đà Phật; Nam Mô Quan Thế Âm Bồ Tát” rồi lại quen miệng niệm “ Nam Mô Tiếp Dẫn..” tôi kịp thời ngừng lại vì nếu ông này mà đến là đòi mình đi đong rồi! Cô Y tá trở lại với cái mền được hấp nóng và xin lỗi vì bị chuyện cản trở.

10:45 AM hai cô y tá phòng mổ đến nhận tôi và cũng không quên xác nhận lại với tôi, tôi đúng là người phải mổ hernia² có chữ xác nhận của BS nơi mổ. Tôi được đưa vào phòng mổ và lần đầu tiên gặp ông chuyên viên đánh thuốc mê.

Người đánh thuốc mê mà đáng lý ra tôi phải gặp ngoài phòng chờ hỏi tôi: “Anh đã có khi nào bị Heart Attack không?” Tôi trả lời không biết. Ông ta hỏi tiếp “có ai nói cho ông biết là ông bị Heart Attack” không?” Tôi trả lời không biết. Thế là tôi có cảm tưởng có một chất gì chảy qua kim gâm rồi không biết gì hết!

¹ Aspirine làm cho máu loãng gây khó khăn khi mổ và sau khi mổ vì vết thương sẽ rỉ máu

² Tuy là rắc rối nhưng BV mổ nhiều người nên cần phải cẩn thận tránh trường hợp mổ nhầm người và nơi mổ.

“*Bây giờ mấy giờ rồi hồi em?*”. Tôi tỉnh dậy và thấy một cô y tá già (mới tỉnh mê mà đã yamaha chưa chi đã nhận ra cô y tá già!) đang lui hui làm cái gì đó tôi không nhớ vì còn bị ảnh hưởng của thuốc mê! Bà ấy nói gì tôi cũng

không nhớ và một hồi sau thì bà ấy đẩy giường tôi về trao lại cho phòng nhận bệnh và cô Gill ‘my RN’ và vợ tôi. Cô Gill lại giao tôi cho một RN khác. Cô này cho tôi uống hai hộp nước táo nhỏ. Người tôi run như thần lẩn đứt đuôi. Cô y tá lại cho tôi một (có thể là hai) mền hấp nóng. Tôi đòi đi tiểu cô ta cho tôi ngồi trên một chiếc ghế pho toi có bánh xe đưa vào phòng tiểu và đứng đó nhưng xây mặt đi chỗ khác, có thể là để nghe xem nước tiểu có ra thật hay không? (xin xem lại nhận xét bí đái vì thuốc mê như đã ghi trên). Khi xong rồi cô đưa tôi về giường, giúp mặc áo quần rồi gọi xe lăn cho tôi xuống chỗ xe đậu và tôi được cho về nhà sau khi đã ký giấy nhận những lời dặn về những điều cần thiết phải làm sau giải phẫu như uống nhiều nước, không được lái xe nếu BS chưa cho phép, không bưng nặng quá 10 lbs (5Kg) và không được gần vợ (mèo) cho đến khi BS xem lại vết mổ. Trong khi xe lăn đi xuống lầu vợ tôi cho biết là BS mổ có ra phòng đợi báo cho vợ tôi biết là ca mổ tốt đẹp! Good, ít nhất là phải có chút xú tin tức này!

Về đến nhà là 3PM. (BV cách nhà chỉ có 15 phút) tôi lết vào giường và ngủ như chết. Chiều tối chỉ dậy húp vài muỗng cháo lỏng rồi đi ngủ và chưa tưởng tượng đến những gì sẽ

xảy ra cho mình ngày hôm sau vì biến chứng của thuốc mê.

Hậu Giải Phẫu (HGP) + 1 ngày. Bùng con mắt dậy thì trời đã sáng. Mừng là mình còn sống nhưng không ngờ là mình sẽ phải vượt qua đoạn đường chiến binh vì hậu quả của thuốc mê. Vợ tôi đỡ tôi xuống giường để tôi vào phòng tắm đi tiểu. Ngồi một lát thì nước tiểu chảy ra với hình như hàng nghìn mảnh kính vụn! Đau vô cùng là đau. Cái miệng tôi thì khô oi là khô, riêng cái hàm trên của miệng vừa khô, vừa nhạt và hình như nó nhám như cái bào nạo dừa! Trở về giường thì bắt đầu thấy chóng mặt, nhắm mắt lại thì đỡ hơn và ngậm chanh cùng gừng³ để bớt buồn nôn. Tôi ngậm luôn kẹo ho để cho hàm miệng bớt khô. Ráng uống nước cho nhiều theo lời BS dặn để cho chất thuốc mê theo nước tiểu ra ngoài với gươm dao như đã cảm nhận khi đi tiểu lần đầu. Tôi thông cảm cho hai trái thận phải lọc tất cả những cặn bã của chất độc cần thiết này. Trưa ăn được một chút cháo và quả cà chua nhưng sau đó thì nôn ra hết. Thôi đành uống nước cam cảm hơi vậy và cứ gần như mỗi giờ lại phải lết vào phòng tắm đi tiểu theo kiểu vượt đường chiến binh! Tôi ngủ bị hallucination, nằm mơ thấy những cái gì không nhớ chỉ nhớ đến hình dáng sâu bọ Made In China bò lúc nhúc (AH nào đọc kiếm hiệp Kim Dung thì hãy nhớ đến đoạn mấy Chú Bác của T.V. Kỵ bị thuốc độc của Triệu Minh hành hạ thấy xanh vàng đỏ. Đó là hallucination).

HGP + 2 ngày: Buồn nôn vẫn còn nhưng đỡ hơn. Húp cháo lỏng và uống nước cam như ngày trước. Ống tiểu hình như bị rút nhỏ lại cho nên nước tiểu đi ra rất khó khăn và còn đau nhưng những mảnh vỡ thủy tinh đã biến đi mất rồi. Cảm ơn Trời Phật!

³ Từ báo AARP (Hội Người Già) số ra tháng 11/11 xác nhận là ngậm gừng trước và sau khi mổ sẽ giúp giảm bớt nôn oẹ

HGP + 3 ngày: Hơi chóng mặt nhưng buồn nôn cũng đi theo nước tiểu và mảnh vụn thủy tinh biến đi rồi. Tuy nhiên bây giờ lại có biến chứng khác: **Táo bón**. Mấy ngày nằm không hoạt động nên bị bón. Mấy ngày trước ngay sau khi đi mổ về ráng uống Prune Juice và hôm nay có triệu chứng muốn đi cầu. Phân xuống đến hậu môn rồi bị đóng chót (danh từ sau “giải phóng”) ở đó. Nhà không chuẩn bị nên không có vaseline loại bơm hoặc nhét nên không biết phải làm gì để phá chót đây. À nhớ rồi, lúc còn nhỏ mỗi lần bón là mẹ lấy cọng rau muống thọc vào hậu môn. Nhà có trồng rau muống ăn nên lấy cọng rau không khó. Thọc vào hậu môn phá chót quậy một lúc thì chót đầu hàng và phân tuôn ra ào ào (trong này chắc có một phần cái steak ăn trước giải phẫu 1 ngày!).

HGP + 4 ngày: Mọi chuyện yên ổn, ăn biết ngon. Ống dẫn nước tiểu đã lấy lại đường kính của nó nhưng đi tiểu vẫn còn khó khăn nhưng so với lúc trước thì quá tuyệt vời.

HGP + 7 ngày: Triệu chứng do thuốc mê đã đi mất, miệng vẫn còn nhạt nhưng ngoài ra thì như lời “Bác” nói = không có gì!?

HGP + 12 ngày: BS xem lại vết mổ và tôi thấy nó đã liền da. BS cho biết là ca mổ này thuộc loại Open Hernia Repair hay là nói nôm na là mổ rạch một đường dài như ca mổ 1 nói trên. OK tôi già rồi nên đường dài đường ngắn không ăn thua vì đâu có còn phơi bụng biểu diễn ở ngoài bãi biển nữa đâu mà lo. Nói cho ngay, tiền nào của đó, vì BS chỉ lấy tiền theo giá biểu Medicare thành ra ông ta mổ cách ít rắc rối nhất!! Nếu tôi có bảo hiểm hoặc Medicare Supplement thì chắc là BS sẽ mổ theo lối Laparoscopy nghĩa là thọc camera từ lỗ rốn và rạch hai đường ngắn tối thiểu ở nơi lót miếng đệm (xin xem lại phần trên).

Nhận xét:

Tôi có hỏi sau khi mổ xong và trước khi viết bài này thì được biết có nhiều bệnh nhân được y tá và BS tận tình chỉ dẫn về những gì họ

sẽ làm trước khi vào phòng mổ. Tôi thì trái lại chỉ được BS gia đình chỉ dẫn sơ sơ mà thôi còn BS chuyên môn thì cảm như hén luôn cả chuyên viên đánh thuốc mê! Tại sao? Chắc là Medicare trả tiền rẻ quá nên họ tiết kiệm lời nói!

Phí tổn: Tiền B.S. trên \$2,800. Tiền bệnh viện: trên \$13,000. Hú hồn, may mà có Medicare gánh gần hết phí tổn, tôi chỉ trả \$481 cho B.V. và gần \$100 cho B.S. (số tiền này là tiền Medicare không trả cho B.S. và cứ tạm gọi là tiền co-payment). Tóm lại ở Mỹ mà không có bảo hiểm, medicare/medicaid hoặc nếu bạn không phải là illegal alien thì chỉ còn có nước “thà chết còn hơn” vì tiền đâu mà trả bệnh phí và bệnh viện⁴!!

Kết luận:

Mổ hernia thì không có gì đáng ngại nhưng muốn mổ thì phải đánh thuốc mê và đó là vấn đề. Khi còn trẻ, thuốc mê không có ảnh hưởng gì mấy (ca mổ 1) nhưng khi về già thì ảnh hưởng của thuốc mê tương đối đáng lo ngại⁵ (ca mổ 2).

Nếu đã quyết định mổ thì ở nhà trữ sẵn nước cam, nước mận (prune juice), vaseline loại nhét hoặc bơm. Dùng cọng rau muống hoặc ống straw loại lớn để nhỏ chót nếu cần. Dùng Chanh, Gừng để trị một phần nào sự buồn nôn. Thử hỏi BS xem có loại thuốc mê không gây phản ứng phụ không?

Muốn mổ theo dạng Laparoscopy thì phải có bảo hiểm tốt hoặc Medicare Supplement. Mong các AH trao kinh nghiệm này của tôi cho thân quyến hoặc bạn bè về hernia và nhất là hậu quả của thuốc mê.

⁴ Ai có xem video Thuý Nga (quảng cáo không lấy tiền) thì mới thấy là ở VN khi nhạc sĩ Thanh Sơn muốn mổ tim phải có trên US\$9,000 mới được BS giải phẫu. So với bệnh phí ở Mỹ thì rẻ chán!

⁵ Sau khi bị thuốc mê hành tôi có làm một cuộc điều tra bỏ túi. Có AH thì tuy già nhưng không bị thuốc mê hành. Ngược lại có AH và bà con bị thuốc mê hành còn hơn cả tôi nữa. Tôi cũng được biết là hiện nay có loại thuốc mê không gây phản ứng như nôn mửa, chóng mặt.